

összetartóképesége a perkuszív erő kifejtésére nem fejlődhetik ki. A csövek *előmosódása* is hasonló eredményez, mert a *hasonnemű* lövedékeknek semmi akadályal nem kell megküzdeniök. Ha a csöveket disznózsírral kenjük be, a löveredmény ugyanolyan fog lenni, mint a beömosodott csöveknél, sőt még rosszabb, mert a söréttöltés még a célon innen lankadtan fog a földre hullni és az esetleg célhoz ért serétek is abszolúte hatástalanoknak bizonyulnak s csak gyengén sebeznek. A faggyúval (marha-faggyúval), petróleummal, vagy olajjal bekent csöveknél legfeljebb csak az első lövéseknél tapasztalunk némi lanyhaságot, de a további lövéseik már rendes hatásúak, mert az első lövések folytán a zsiradékok teljesen eltávolodnak a csövekből. — ellenben a disznózsírral bekent csövek (kivált ha a lőporfojtások ilyenekkel impregnáltak), hatástalan lövésüket mindaddig megtartják, míg csak a rendkívüli tapadás zsiradék forró lúgos vízzel való mosás és kismirgeezés folytán a csövből (kivált damasztcsövből, melyben sok a mikroszkópikus hasadék, likaes) el nem távolíttatik.

A fegyveracélesövekről. A fegyveracéleső-fajok száma ma már légió. A kontinensen elterjedt nemű találmányok közül a következő fajtákat ismerjük: a *Cockerilt*, mely háromféle erősségben gyártatik; a Wittener-féle *Excellsiort*, a Pieper-féle *dekarbonizált acélt*, a Pieper-féle öntött acélt (a két cső egy darabból), a Krupp-féle „*Special*“ fegyveracélt, a Krupp-féle „*Herkules*“ acélt, a *Böhler*-acélt, az angol *Compound*-, *Laminated*-acélt, továbbá ugyancsak angol *Kilby's extra resisting fine steel*- és *Sir Joseph Whitworth's Fluid compressed Steel*-acélt. Mindezek közt pedig a Cockeril-acélesöveket a legerősebbeknek és legjobban ölknek állítják.

Hírek intézetünkől. Ritka év, hogy annyi ragadozóvad érkezék laboratóriumunkba, mint az idén érkezett volt! Farkas, különösen róka, mondhatjuk özönével küldetett és a legpompásabb színváltozatok voltak tapasztalhatók ezeknél a dús szőrözötű ragadozóknál. Különösen szép volt s pompás színezete által kitűnt a többi közül 1 pirók-róka (Goldfuchs), melyet *Ferencz József braganzai herceg* 8 darab más rókával együtt személyesen adott át laboratóriumunknak, mely alkalommal érdeklődéssel tudakozódott laboratóriumunk felől. Ugyancsak *Harnoncourt Felix* gróf is küldött Écskáról hozzánk, a *Braganzai herceg* ő fensége részére, egy nem kevésbé gyönyörű kormos-rókat.

Ugyancsak az *Orleansi herceg* ő kir. fensége is érdekekkel tanulmányozta a szép idei ragadozó-vad kollekcziókat s két ízben is hozzánk fáradt azok megszemlélése végett, de hozott is magával nálunk való kikészítés végett egy ízben 1 gyönyörű fehères vadkanfejet Kis-Jenőről s küldött hozzánk 13 darab zergét Csorbáról, melyek majdan londoni palotájának gyönyörű kollekczióját lesznek hivatva díszíteni s melyeknek legnagyobb része laboratóriumunkban készített ki.

EGYÉSEK.

Észak-Abesszíniai pávián vadászatok. (Dr. Max Scholler). Dr. Max Scholler Erythraü kolóniai útleírásában érdekes apróságokat közöl a páviánvadászatokról — „Azokon a sziklás lejtőkön, ame-

lyek Monte Lalamba csúcsaitól levezetnek egy ottani kút kis fensíkjához, nagyon sok Sassa-antilopa és páviáncsorda tartózkodik, melyek naponta lejárnak a kúthoz inni. A páviánvadászat igen mulatságos és ilyenkor többször volt alkalmam ezeket az érdekes állatokat megfigyelni. A pávián-

csordának a közelletét egész határozottan tudhatja a vadász, mert amint egy embert meglátnak, elkezdi ordítani aprajánagyja, ahogy csak a torkán kifér. Az első lövés eldurranása után még nő a láрма és ha egyik tarsuk megsebesült, dühökben nem ismernek már többé határt. A vadásztól 100—120 lépésnyi távolságig visszavonulva, a hosszú fehérszürke szőrü hímek mindig szembe fordulnak és dühösen mutatják erős fogazatukat, hogy csak minél ijesztebb benyomást tegyenek. A fiaikat a hátukon vivő nőstényeket és a még fiatal majmokat 2—3 idősebb bím fedezi. De midőn észreveszik, hogy a vadász figyelme kizárólag a hímeiket illeti meg, valósággal vakmerőkké válnak és a vadászt 50 lépésnyi távolságból ugatják meg, míg a többiek kissé hátrább vonulnak. Ha a vadász vállára veti puskáját és a vadászat be van fejezve, megfordul az egész csapat, üldözőbe veszi és csekély távolságból követi őt. Nem tanácsos ilyenkor a hegy lejtőjén, a páviánok alatt lenni, mert habár nem hiszem, hogy nagyobb szikladarabokat képesek lennének legurítani, vagy hogy a vadászra köveket dobálnának, de azért bizonyára nem akaratos ellenére gurítják le a köveket. A fegyverrel való vadászatnál nem szólhatok igazi veszedelemről, mert a páviánok nagyon félnek a puskától; de a fegyver nélküli benszülöttek találkozása felnőtt páviánokkal, melyeknek fogazata majdnem oly erős, mint a leopárdé, nem tréfa dolog. A régebbi utazók azon állítását, hogy a megsebesült páviánokat a többiek magukkal viszik, én is megerősíthetem és épen ezért nagyon nehéz rájuk szert tenni. A rögtön kimuló állatokat rendszeren ott hagyják, de mégis jó figyelemmel keresni azokat is, habár kellemetlen szaguk révén igen könnyen rájuk lehet akadni. A megsebesült majmok magaviselete sokszor emlékeztet az emberére; láttam sebesült karú páviánokat, melyek ép úgy emelték mellükre karjukat, mint a hogy az ember szokta. Egyszer meg egy nagyon erős páviánt láttam, melynek a felső lábszárában volt egy golyó, amint az két páviánra támaszkodva vitette el magát és kegyetlenül osztogatta a pofonokat, ha nem arra vitték, amerre neki tetszett. A vezérmajmok egyáltalán nagyon szigorú rendet csinálnak és rendszeres verésekkel feltétlen engedelmesre kényszerítik társaikat. Az anyák is pofonokkal nevelik a kicsinyeket, úgy hogy már messziről lehet hallani a megbűntetett majmocskák bőgését“.

Uj vak szalamandrát fedeztek föl *Texasban* egy kút ásásakor. Ugyanis mikor körülbelül 60 méternyi mélyre jutottak a fúrással, víz tört elő valamilyen föld alatt levő forrásból s a munkások legnagyobb csodálkozására néhány állatot is fölszínre vetett. A fölszínre vetett állatok egy eddigelé ismeretlen *szalamandra*-fajhoz tartoznak. E szalamandra-faj életét valószínűleg teljesen a föld alatti lyukakban tölti, ahol a talajvíz meggyűlik s forrásokat képez, mert szemei teljesen hiányoznak. A fölszínre vetett állatokat azután kis akváriumban helyezték el, ahol elég sokáig éltek, úgy, hogy életmódjukat meg lehetett figyelni. Ez a szalamander igen karesú, gyenge testalkatú, lábai oly gyöngék, hogy alig bír járni; ha tesz is néha-néha pár lépést, utána kinyújtózkodik s hosszabb ideig pihen. A helyváltoztatást főleg úszással végzik. Úszásuknál legfontosabb szerepe a faroknak van; lábaikat úszásnál nem használják, hanem szoroson testükhöz húzzák, úgy, hogy úszás közben látva lábatlanoknak lehetne őket tartani. Igen érdekes látványt nyújtanak, mikor úszás közben hirtelen megállnak s aránylag hosszú, gyenge lábaikra támaszkodva, a fenéken megpihennek. Ilyen helyzetben nagyon hasonlítanak sziklához; de ebben az állásban nem maradnak sokáig, valószínűleg azért, mert gyenge lábaik nem bírják el a törzs súlyát. Lábaik valószínűleg a nemhasználás miatt gyengültek el ennyire s igen sok körülmény szól a mellett, hogy a földalatti életmód lassankint tapogatókká változtatta őket. A fény iránt teljesen érzéketlen. Ha olyan akváriumba tesszük őket, amelynek fele be van sötétítve, csakúgy úszkálnak a világos helyről a sötétbe, mintha az egész akvárium világítása

egyformán erős volna. Tapintó érzékük rendkívül fejlett s az egész test felületén el van terjedve. Ha nyugvása közben testét bármily gyöngéden megérintjük, rögtön tova úszik. Érzékenysége oly nagy, hogy a víz minden legkisebb mozgását is észreveszi. Szemei teljesen hiányoznak s ezért felfedezőjük a „vak szalamandra“ (*Typhlomolge*) nevét adta nekik. Hogy szagló érzékük milyen kifejllettségű, nem tudjuk. Táplálékát apró mikroszkopikus rákfajok képezik.

IRODALOM.

Magyar Botanikai Lapok czímen botanikai havi folyóiratot indítottak meg *Dr. Degen Árpád*, *A. Flatt Károly* és *Thaisz Lajos*. Előfizetési ára 10 kor. Tizenkét év óta nem jelelt meg hazánkban botanikai folyóirat s örömmel üdvözöljük ez özvetlen s valóban régen érzett hiányt pótló vállalatot, mely két nyelven jelenvén meg, céljával tüzte ki azt is, hogy szorosabb kapcsolatot létesítsen a külföldi szakirodalommal, a munkatársak sorába beállott külföldi szakférfiakkal. Ily módon a kiadók el fogják éni azon kitűzött céljukat is, hogy a hazai botanikusok muhkásságának is biztosítsák azt a helyet, mely azt méltán megilleti. Az előttünk fekvő szám tartalma igen gazdag, változatos és értékes. *Ascherson* (berlini), *Borbás* (budapesti), *Thaisz* (budapesti) s más tudósok ezikkeit tartalmazza. Ajánljuk növénykedvelőink figyelmébe. Kiadóhivatala VI. ker., Városligeti fasor 20. b. sz. alatt van.

„**Állategészség**“. *Dr. Rätz István* a maga nemében egyedüli folyóiratának, mely az állategészségtani és állattenyésztési ismeretek terjesztését tüzte ki céljával — megjelent a február havi 2. száma. A jelesen szerkesztett folyóiratot melegen ajánljuk a földbirtokosok és állatorvosok figyelmébe.

„**Aquila**“. „*A Magyar Ornithologiai Központ*“ *Herman Ottó* által szerkesztett folyóiratának 3—4. száma igen dús tartalommal és gyönyörű rajzokkal illusztrálva jelelt meg. Nagyobb ezikkeket írt béle a lap illusztris szerkesztője, továbbá *Jablonsky J.*, a rovtartani állomás jeles főnöke, még pedig egy nagyon feltűnő értekezést a varjak mezőgazdasági jelentőségéről, mely valóban beható és érett tanulmányra vall s maradandó értéket van hivatva képviselni szegényesen ellátott szakirodalmunk terén. — Vannak még e kettős füzetben ezikkek *Chernel* és *Gaál*-tól stb. Melegen ajánljuk e jelesen szerkesztett, rendkívül tartalmas és magas színvonalon álló folyóiratot a magyar intelligenzia megérdemelt figyelmébe. Megrendelhető „*A Magyar Ornithologiai Központ*“ hivatalában (Budapest, József-körút 65. I. emelet).

Egy igen szép parókás özfej (kitömvé mint falidisz) eladó. Közelebbi felvilágosítás intézetünkben.

A hozzánk érkezett sokoldalú kérdezősködésekre van szerencsénk tisztelettel kijelenteni, hogy kitömő laboratóriumunkat és tanszerkészítő intézetünket változtatlanul fentartjuk ezután is és szakunkba vágó bármily messzemenő megbízásnak és megrendelésnek megfelelünk. Ajánljuk ennél fogva intézetünket továbbra is ügyfeleink s megrendelőink szíves figyelmébe és pártfogásába.

H. P. Ó-Dalmád. A rókák csapóvasak, mérgezés és lövés által kiirtandók, mert ahol dúvad van, ott nincs fáczántenyésztés. Alkalmos helyen már most rendszeres étetőket kell létesíteni csapóvasakba megfigyelő-gunyhókkal s ugyanott földbe ásozt, nem mély vályu-itatókkal. — Élő fáczánt tessék kibocsájtani, minden 12 tyúkra 2—3 kakast számítva. Oszlopesapdák és csapó-ládák is állítandók, mert fő, hogy a ragadozók elpusztíttassanak. — **K. K. I. Beregszász.** Szíves ajánlatát köszönjük, talán igénybeveszünk. — **T. L. Löcse.** Kérdésével tessék Fónagy József úrhoz fordulni (Bpest, Diana-gyógytár). — **K. A. Szinyérváralja.** — Igen. A vadászati törvények 2. §. 1., 2. és 3-ik pontja intézkedik idevágólag. — **K. I. és D. M. Szeged, Kassa.** *Dr. Máthé* fogorvos vidékieket ünnepen is fogad, lakása a Klotild-palotában van.

Hirdetmény. A Broczkó, nyitra megyei község határához tartozó Sasvár uradalmi erdőben gyakorolható vadászati jog 6 esztendei tartamra, vagyis 1907. december hó végeig szabadkézből alhaszonbérbe bocsájtatik. Az erdő a morvavölgyi vasút mentén, jelesen e vasútnak „Kutti“ nevű állomásától egy fél órányi távolságra fekszik és 1776. kataszt. holdra terjed. Kihasonbérelni szándékozók szíveskedjenek az alulírott vadászati intézőséghez fordulni.

LIECHTENSTEIN JÁNOS herczeg

rabensburgi (Alsó-Ausztria) vadászati intézősége (Fürst Johann Liechtenstein'sche Jagdleitung, Rabensburg, Nieder-Österreich).

Foxterrier Kennel „Animo“ (tulajd. **K. Kerpely Béla** lovag Bpest, Andrassy-út 83. sz.) ajánlja fedezetésre egy I. stb. díjjal kitüntetett „Darling“ nevű importált kanját. Díj meg egyezés szerint. Kölykek prima szukáktól időnként eladók.

Bekötési táblák kaphatók „*A Természet*“ mostani és régebbi évfolyamaihoz, valamint külön a „*Halászat*“ tavalyi és idei évfolyamához is. (Ára darabonként 2 kor.)

FOTO-CZINKOGRAFIAI MŰINTÉZET.

MŰVÉSZETI SOKSZOROSÍTÁSOK.

Clichék folyóiratok, könyvek, árjegyzékek és tudományos művek számára, kitűnő kivitelben, legjobb módszerek szerint előállítva.

Czím csakis: **BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 30. szám.**

Jutányos árak.

TELEFON: 18—99.

Jutányos árak.

„*A TERMÉSZET*“ szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, II., Donáti-utca 7. dr. Lendl Adolf intézete.

Nyomatott Wesselényi Géza könyvnyomdájában Budapest, II., Zsigmond-utca 11—15.